

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

1 februari 2023

Paragraf

§ 18

Diarienummer KS-2022/2788.902

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 30 november 2022, överlämnas till Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 1, som svar på skrivelse rörande Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fått en skrivelse med rapport rörande granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna från Huddinge kommuns revisorers revisionsgrupp 1 för yttrande.

Revisorernas samlade bedömning är att kommunstyrelsen inte tillräckligt tillfredsställande leder, styr och har uppsikt över nämnderna. Kommunstyrelsen har bland annat inte nog formaliserat/strukturerat sin uppsiktsplikt över nämnderna och det finns ett antal åtgärder som kan vidtas för att förbättra det, framför allt när det kommer till att definiera vad uppsikten innebär och hur den ska bedrivas.

Utifrån granskningens resultat lämnar revisionsgrupp 1 sju rekommendationer vilka kommunstyrelsens förhåller sig till och kommenterar under rubriken kommunstyrelsens synpunkter i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 november 2022.

Propositioner

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag till beslut och finner att så är fallet.

Beslutet ska skickas till

Huddinge kommuns revisorers revisionsgrupp 1

Samtliga nämnder

Handläggare
Björn Rosborg
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna – svar på skrivelse från Huddinge kommuns revisorers revisionsgrupp 1

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 30 november 2022, överlämnas till Huddinge kommuns revisorer, revisionsgrupp 1, som svar på skrivelse rörande *Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna*.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fått en skrivelse med rapport rörande granskning av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna från Huddinge kommuns revisorers revisionsgrupp 1 för yttrande.

Revisorernas samlade bedömning är att kommunstyrelsen inte tillräckligt tillfredsställande leder, styr och har uppsikt över nämnderna. Kommunstyrelsen har bland annat inte nog formaliserat/strukturerat sin uppsiktsplikt över nämnderna och det finns ett antal åtgärder som kan vidtas för att förbättra det, framför allt när det kommer till att definiera vad uppsikten innebär och hur den ska bedrivas.

Utifrån granskningens resultat lämnar revisionsgrupp 1 sju rekommendationer vilka kommunstyrelsens förhåller sig till och kommenterar under rubriken kommunstyrelsens synpunkter i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 november 2022.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

KPMG har av revisionsgrupp 1 fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över nämnderna.

Kommunstyrelsen har nu fått granskningen från Huddinge kommuns revisorers revisionsgrupp 1 för yttrande.

Resultatet av granskningen

Av rapporten framgår att den sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen inte tillräckligt tillfredsställande leder, styr och har uppsikt över nämnderna. Bedömningar är:

- ”att kommunstyrelsen inte på ett tillräckligt sätt har formaliserat/strukturerat sin uppsiktsplikt över nämnderna. Det finns ett antal åtgärder som kan vidtas för att stärka kommunstyrelsens styrning av uppsikten, framför allt när det kommer till att definiera vad uppsikten innebär och hur den ska bedrivas.
- sammantaget att kommunstyrelsen delvis tillfredsställande utfört uppsiktsplikten över nämnderna enligt kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsen har:

- aktivt under 2022 följt de frågor som inverkar på kommunens utveckling och ekonomiska ställning genom planerings- och uppföljningsprocessen.
- inför verksamhetsplaneringen 2022 på ett tillfredsställande sätt lett arbetet med att samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av nämnderna.
- inte helt säkerställt en effektiv och ändamålsenlig nämndsorganisation.
- delvis ansvarat för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad kommunfullmäktige beslutat. Vi bedömer vidare att internkontrollprocessen kan utvecklas att bli mer tillfredsställande.
- inte ansvarat för samordningsträffar med nämndpresidierna och förvaltningscheferna enligt kommunstyrelsens reglemente.
- inte på sina sammanträden under 2022 behandlat en uppföljning av verkställighet av beslut. Enligt kommunstyrelsens reglemente ska kommunstyrelsen verkställa kommunfullmäktiges beslut.”

Revisionens rekommendationer

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- säkerställa att det finns ett systematiskt tillvägagångssätt och rutiner för hur uppsiktsplikten ska tillämpas över kommunens nämnder och gemensam överförmyndarnämnd. Förslagsvis genom riktlinjer eller en strategi. I detta sammanhang bör även roller och ansvar inom ramen för uppsiktsplikten förtydligas.
- säkerställa att handlingar som ett underlag för alla kommunstyrelsens ledamöters uppsiktsplikt är tillgängligt och samlat gemensamt.
- följa upp att projektet gällande revidering av reglementena fullföljs enligt reviderad tidsplan och återrapporteras till kommunstyrelsen.

- följa upp att översynen av kommunens internkontrollprocess fullföljs och återrapporteras till kommunstyrelsen.
- framåt ansvara för genomförande av regelbundna träffar med nämnder och förvaltningar.
- säkerställa en rutin för uppföljning av verkställighet av beslut och efterfrågar status gällande verkställigheten under året.
- i samband med ny mandatperiod och utbildningsinsatser säkerställa kommunstyrelsens ledamöters kunskap kring uppsiktsplikten.

Kommunstyrelsens synpunkter

För att klara de kommande årens utmaningar driver kommunstyrelsen ett utvecklingsarbete genom samordning och effektivisering av förvaltningsgemensamma processer och funktioner samt utveckling av kommunstyrelsens styrning. Arbetet ska leda till en tydlig, strukturerad och rationell styrning där styrelsens helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning klart framgår.

Nedan följer revisionens rekommendationer till kommunstyrelsen och kommentarer till dessa.

- säkerställa att det finns ett systematiskt tillvägagångssätt och rutiner för hur uppsiktsplikten ska tillämpas över kommunens nämnder och gemensam överförmyndarnämnd. Förslagsvis genom riktlinjer eller en strategi. I detta sammanhang bör även roller och ansvar inom ramen för uppsiktsplikten förtydligas.

I granskningsrapporten står ”att en stor del av uppföljning kopplat till kommunstyrelsens uppsiktsplikt sker i samband med kommunens planerings- och uppföljningsprocess som bl.a. delårsrapporter och årsredovisning där nämnderna redovisar utfall av sina verksamhetsmål och ekonomiska utfall. Någon samlad rapportering av uppsiktsplikten görs inte.”

Kommunallagen är en ramlag och förarbetena ger inga tydliga anvisningar om innehållet i uppsiktsplikten. Detta innebär att det är upp till respektive kommun att utforma uppsiktspliktens innehåll och hur den ska genomföras i praktiken.

Planerings- och uppföljningsprocessens fyra steg; planera, utföra, följa upp och förbättra är ett kontinuerligt rullande årshjul som utgör en löpande uppsikt som återkommande rapporteras till styrelsen. Denna process innefattar dock inte samtliga perspektiv. Kommunstyrelsen instämmer i revisionens uppfattning att det är positivt med ett förtydligande och delar uppfattningen att uppsiktsplikten bör definieras.

- säkerställa att handlingar som ett underlag för alla kommunstyrelsens ledamöters uppsiktsplikt är tillgängligt och samlat gemensamt.

Mot bakgrund av kommentarerna till föregående rekommendation anser kommunstyrelsens förvaltning att det finns handlingar och underlag som löpande

presenteras för kommunstyrelsens ledamöters. Kommunstyrelsen ska överväga om det finns ytterligare handlingar som ska tillgängliggöras.

- följa upp att projektet gällande revidering av reglementena fullföljs enligt reviderad tidsplan och återrapporteras till kommunstyrelsen.

Processen med att revidera nämndernas reglementen pågick under perioden april till oktober 2022. Syftet var att:

- Tydliggöra ansvaret för kommunstyrelsen och nämnderna för att främja effektivitet, rättssäkerhet och transparens gentemot kommuninvånarna.
- Fokusera på kommunstyrelsens reglemente i syfte att tydliggöra ansvar för styr- lednings- och samordningsuppdrag, vilket påverkar utformningen av nämndernas reglementen.
- Få en enhetlig utformning på samtliga reglementen.

Förslag till nya reglementen har tagits fram och de reviderade reglementena planeras att fastställas av kommunfullmäktige den 12 december 2022. Syftet att tydliggöra gränsdragningen är dock inte helt genomfört utan fortsatt arbete kommer att ske under 2023.

- följa upp att översynen av kommunens internkontrollprocess fullföljs och återrapporteras till kommunstyrelsen.

Avseende översynen av kommunens internkontrollprocess finns den som en aktivitet i kommunstyrelsens förvaltnings arbetsplan för 2022, men kommer inte att bli klar i tid på grund av resursbrist. Kommunstyrelsen delar uppfattningen att en översyn är viktig och arbete med den pågår på förvaltningen och kommer att återrapporteras till kommunstyrelsen så snart den är genomförd.

- framåt ansvarar för genomförande av regelbundna träffar med nämnder och förvaltningar.

Av granskningsrapporten framgår att samordningsträffar/möten med nämndspresidierna och förvaltningscheferna inte genomförts under de senaste åren. Det framgår även av rapporten att utifrån den nya styr- och målmodellen och i dialog med kommunstyrelsens ordförande har kommundirektören kommit överens om att dessa behöver komma till stånd. Ambitionen var att starta dessa under 2022 men med hänvisning till mandatskiftet hänskjutits till 2023.

- säkerställa en rutin för uppföljning av verkställighet av beslut och efterfrågar status gällande verkställigheten under året.

Av 6 kapitlet 4 § i kommunallagen framgår att det är en uppgift för nämnderna att svara för att fullmäktiges beslut verkställs. Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för verkställigheten enligt 6 kapitlet 13 §, där det framgår att det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut. Enligt 6 kap. 1 § ska kommunstyrelsen även ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Uppsiktsplikten omfattar bland annat att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över huruvida nämnderna verkställer fullmäktiges uppdrag.

I sina delårsrapporter ska nämnderna rapportera status på uppdrag som beslutats i verksamhetsplanerna, vilket redovisas som en kort sammanställning i kommunstyrelsens sammanställning i den samlade delårsrapporten. Kommunstyrelsen överväger att utveckla rutinen.

De uppdrag som kommunfullmäktige givit nämnderna vid sidan av verksamhetsplaneringen redovisas med status på uppdraget till kommunfullmäktige i bilaga till delårsrapport per den 31 mars och per den 31 augusti varje år. Redovisning av uppdrag som har givits inom lokal- och samhällsbyggnadsärenden följs upp inom Plan för samhällsbyggnadsprojekt och lokalförsörjning.

- i samband med ny mandatperiod och utbildningsinsatser säkerställa kommunstyrelsens ledamöters kunskap kring uppsiktsplikten.

I den kommunövergripande utbildningen som riktar sig till samtliga förtroendevalda planerar utbildarna bland annat att ta upp kommunstyrelsen och den uppsikt den ska ha över nämnder och kommunalförbund samt den särskild uppsiktsplikt den har för kommunala företag.

De kommunövergripande utbildningarna äger rum under andra halvan av januari 2023. Därefter följer nämndspecifika utbildningar. För kommunstyrelsen planeras en utbildning som bland annat ska innehålla en fördjupningsdel i vad uppsiktsplikten innebär, som leds av en extern föreläsare.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för kommunen.

Camilla Broo
Kommundirektör

Åsa Heribertsson
Tf biträdande kommundirektör

Bilaga

Bilaga 1. Revisionsskrivelse med granskningsrapport

Beslutet ska skickas till

Huddinge kommuns revisorers revisionsgrupp 1
Samtliga nämnder